

El *Mikado* de la Dagoll-Dagom s'ha guanyat la crítica i el públic. Després del difícil treball de traducció i adaptació de l'obra anglesa, de la recerca d'actors-cantants i cinc mesos d'assaigs, *El Mikado* ha triomfat.

El Joan Lluís Bozzo, director escènic de l'obra, l'Anna Rosa Cisquella, gerent i productora de la Dagoll-Dagom, i en Joan Vives, autor de l'adaptació musical i director de l'orquestra que acompanya l'obra en les representacions del Grec, ens parlen de la companyia i d'*El Mikado*. Primer la van representar a Palma de Mallorca, després a Alacant, el Grec va ser el llançament definitiu, i ara ha estat el Parc de Viviers de València, amb més de dues mil persones només en una funció.

—Després del Grec, València.

J. J. B.: Sí, hi hem fet una funció. Després suposo que podrem fer una mica de temporada.

—¿A València no heu actuat amb orquestra?

—**J. V.:** No, de fet l'orquestra és només per a Barcelona, i per al Grec en concret. Fins que no hi hagi unes entitats que puguin subvencionar-nos, no serà possible una aventura com aquesta.

—**A. R. C.:** Actuar al Grec amb orquestra ha estat possible gràcies a la coproducció que hem fet amb TV3 i l'Ajuntament de Barcelona. Des d'un principi, vam pactar que aquí ho faríem així. Mantenir la companyia ja és difícil, però fer-ho també amb vint-i-vuit músics ja és totalment impossible.

—*La Dagoll-Dagom, com moltes altres companyies catalanes, passen primer per Alacant. Els Joglars, el Tricicle, el Lliure, presenten els seus muntatges davant el públic alacantí abans de recórrer altres escenaris.*

Lluís Bozzo i Rosa Cisquella.

DAGOLL-DAGOM, EN CONSTANT RENOVACIÓ

València Buenos Aires Barcelona

Amb una obra musical estrenada en 1885 al teatre Savoy de Londres, han conegut ja un fort èxit a Alacant, Barcelona i València.

Dagoll-Dagom pensa dur ara *El Mikado* a Buenos Aires i després, de nou a Barcelona, en el mateix Paral·lel.

Isabel Muntané

Diuen que a Alacant el públic és molt exigent.

—**J. L. B.:** El públic alacantí és un públic molt ben informat. El cas és que a Alacant hi ha una associació d'espectadors que funciona molt bé i contracta tot el teatre interessant que es fa arreu de l'estat.

—¿Com us vau posar en contacte amb ells?

—**J. L. B.:** Només començar a as-

sajar *El Mikado* ens van trucar per tal que hi anéssim al més aviat possible, i nosaltres, encantats. El públic alacantí veu molt teatre gràcies a l'Associació Independent d'Espectadors i per això mateix sempre és interessant actuar allà.

—*La Dagoll-Dagom s'enfronta amb un clàssic de la comèdia musical. Un musical que en el nostre país no té cap mena de tradició i del qual hi ha pocs punts de referència. És per això que l'Anna Rosa Cisquella, gerent de la companyia, es mostrarà un tant escèptica la nit de l'assaig general al Teatre Grec. Nervis fins a l'últim moment.*

—**A. R. C.:** Les entrades estan venudes, però ara falta veure si agrada al públic.

I, al públic, li ha agradat. El Teatre de Montjuïc ha vist com durant set dies s'omplien les grades d'uns espectadors que, a mesura que avançava l'obra, n'estaven més satisfets. La crítica barcelonina també va sortir contenta de l'estrena, tot remarcant l'esforç del muntatge i els bons resultats obtinguts. A València els resultats han estat, si fa no fa, els mateixos. Èxit de públic i ample ressò en els mitjans de comunicació.

La Dagoll-Dagom ha treballat fort en aquesta obra, quasi cinc mesos d'assaigs. Amb l'escenografia, la il·luminació, l'adaptació musical i, per descomptat, la interpretació dels actors-cantants han aconseguit oferir una excel·lent —qualificava la crítica— versió catalana d'*El Mikado*.

—¿En aquest país és fàcil trobar gent que balli, canti i actuï?

—**J. L. B.:** No. Ens ha costat. Com a mínim, hem fet un centenar de proves. Cada prova és tota una història.

Hi ha gent que tens molt clar que no et serveix, però també n'hi ha que

tens molt clar que sí, i aleshores cal escollir, i és molt difícil. Amb *El Mikado* ens vam trobar que hi havia papers que sabíem molt bé com havien de ser, però no teníem les persones adequades, i en canvi, n'hi havia d'altres que es podien encaixar en molts candidats.

—**J. V.:** Hi ha gent que ve dels últims cursos del conservatori, que té una formació clàssica. N'hi ha una altra que ve del món del teatre. Aquesta

Joan Vila: «El Mikado ens atreia com a pas cap a la comèdia musical».

combinació ha estat molt interessant; sabíem que la barreja era difícil, però crec que el resultat ha estat bo.

Entre tots han fet possible *El Mikado*. Tant la gent nova que s'ha incorporat a la companyia per la representació d'aquesta obra, com els actors membres ja antics de la Dagoll-Dagom. El grup es va renovant segons les necessitats de l'obra a representar.

—**¿Per què aquesta constant renovació?**

—**J. V.:** Perquè cada espectacle és diferent, quan se'ns n'acaba un, ja comencem a preparar-ne un altre de nou. Ara bé, sempre queda el nucli central de la companyia, que és en definitiva el nucli de la Dagoll-Dagom.

—**¿Quin és aquest nucli?**

—**A.R.C.:** De fet, som quatre. El Joan Lluís Bozzo, jo mateixa, el Miquel Poriel, i formant part de l'equip de dramaturgs, el Ferran Rañé.

—**¿N'hi ha que repeteixen?**

—**A. R. C.:** Sí, hi ha actors que ja havien actuat a *Glups!* i que ara hi tornen. Actors com la Teresa Villacrosa i el Pep Molina, que estaven esperant a veure què fariem. Però, de fet, el nucli de la companyia som quatre.

—**La Dagoll-Dagom es caracteritza per oferir un teatre de qualitat per al gran públic, cosa que no és gens fàcil.**

¿Com ho feu per decidir quina serà la propera obra a representar?

—**A. R. C.:** És producte de moltes hores de conversa, de veure i estudiar quina línia vols seguir, quines propostes hi ha. Cal valorar també els treballs anteriors, veure cap a on ens interessa anar i cap a on sembla que va el públic. També cal trobar una cosa adequada a la companyia, al nombre de gent i a les possibilitats econòmiques.

tat de les seves rimes, el ritme... Fins i tot les enciclopèdies diuen que el teatre de Gilbert és intraduïble.

De moment, però, la versió catalana, de Xavier Bru de Sala, ha estat tot un èxit. La crítica ha remarcat l'excel·lent traducció, però el mateix Bru de Sala sembla que ja ha declinat la possibilitat de fer ell mateix la versió castellana. Ara es parla de Guillermo Ramos, autor de la versió castellana de *Glups!*

La Dagoll-Dagom s'apropa de mica en mica al teatre musical i incorpora a les seves tècniques alguns elements propis del music-hall, de la revista, del cabaret i de la comèdia musical. Ara han apostat per l'opereta i amb uns autors clau: Gilbert i Sullivan. Autors dels quals no s'havia estrenat res a l'estat.

—**El vostre camí sembla que vagi cap a la consolidació del musical català.**

—**J. L. B.:** Ens agrada i ens hi trobem bé. Crec que hem anat progressant en aquesta línia. Però, de fet, ens interessa tot tipus de teatre, musical o no.

—**Però el musical està present en les vostres darreres obres: Nit de sant Joan, Glups!, El Mikado.**

—**J. L. B.:** Sí, més o menys hem anat encaminant-nos cap al musical, però això no vol dir que estem obligats a fer sempre teatre musical. Potser sí que seguirem en aquest camí, però ara no ho sabem encara.

—**¿Ara heu actuat a València, i després?**

—**J. L. B.:** Actuarem cinc dies, amb l'obra en català, a Buenos Aires.

—**¿En català, la fareu?**

—**J. L. B.:** Sí, en unes jornades del Casal Català de Buenos Aires en què participa la Generalitat de Catalunya. Quan tinguem la versió castellana és molt possible que tornem a Amèrica del Sud a completar la temporada.

—**I després cap al Paral·lel.**

—**J. L. B.:** Sí, aquesta temporada actuarem al Victòria.

—**S'ha parlat de la possible recuperació del Paral·lel a la qual vosaltres esteu contribuint força.**

—**J. L. B.:** És molt difícil recuperar el Paral·lel. Nosaltres hi hem treballat en diverses ocasions, però les estructures estan molt anquilosades.

—**J. V.:** Una flor no fa estiu. Si ets tu sol, realment és molt difícil. L'oferta d'un West End o d'un Broadway és molt diferent. Anar al Paral·lel perquè funciona el Victòria o el Condal no és la solució, i això suposant que les obres que s'hi representin siguin interessants. □